

***Omwonendenoverleg
In het kader van een poging om tot
een gedragen Luchthavenbesluit te komen voor
vliegbasis Gilze-Rijen***

Op grond van de in de Tweede Kamer aangenomen Motie Kerstens d.d. 5 juli 2018.

December 2021

Doelstelling van overlegtafel 1

---

*Te komen tot een gezamenlijk standpunt m.b.t.
het maximaal aantal vliegbewegingen*

De feiten op een rij

Aantal vliegtuigbewegingen (*)

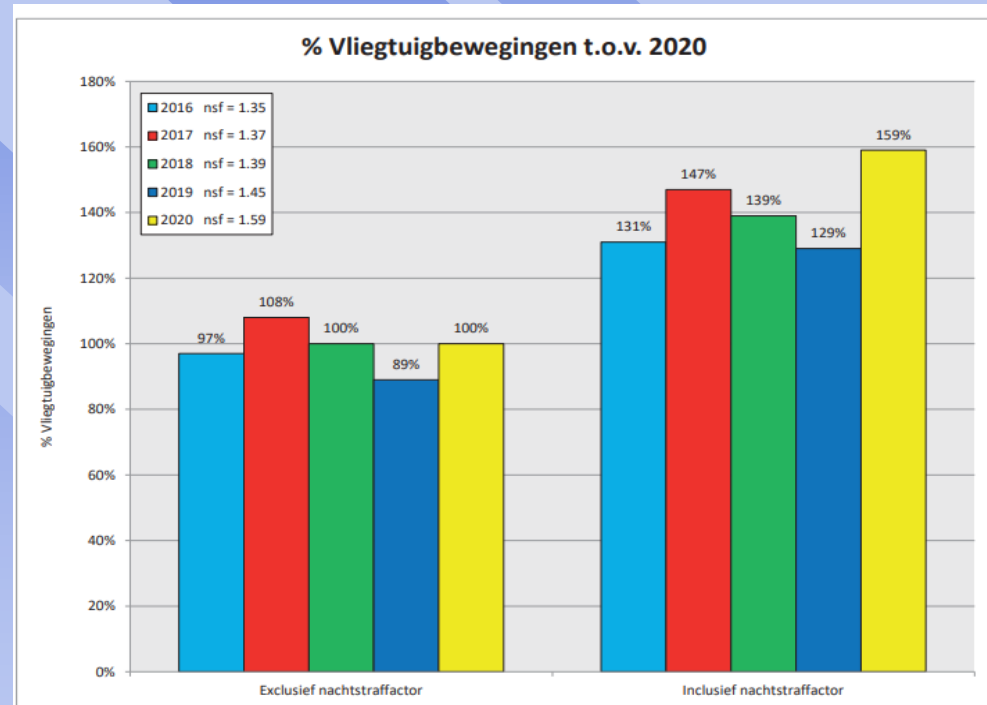
<u>Jaar</u>	<u>aantal</u>
2016	31.053
2017	34.457
2018	32.011
2019	28.483
2020	32.013

(*) Opgave: Defensie
exclusief nachtstraffactor!

(**) Het jaar 2020

incl. nachtstraffactor = $159\% \times 32.013 = 50.900$ vliegtuigbewegingen: mate van hinder
nachtstraffactor kan jaarlijks wisselen = afhankelijk van het feit of men meer
overdag of 's avonds vliegt

(**) Pag. 7 rapport Geluidbelasting 2020

Figuur 1: Percentage vliegtuigbewegingen ten opzichte van het jaar 2020 (exclusief nachtstraffactor = 100%), Vliegbasis Gilze-Rijen

De feiten op een rij

Aantal klachten m.b.t. vliegbasis Gilze-Rijen

<u>Jaar</u>	<u>Aantal</u>
2013	1.636
2014	1.215
2015	667
2016	661
2017	2.600
2018	1.685
2019	1.634
2020	2.012

Klachten m.b.t. militaire vliegvelden

	<u>In de jaren 2016-2020</u>	
	<u>totaal</u>	<u>aandeel</u>
Leeuwarden	2.771	16,9%
Volkel	2.295	14,0%
Gilze-Rijen	8.592	52,4%
Deelen	540	3,3%
De Kooy	823	5,0%
Woensdrecht	316	1,9%
De Peel (Bestkazerne)	1.071	6,5%
Subtotaal mil. vliegbases excl. Eindhoven	16.408	100,0%

Conclusie:

Van alle bij CLSK gemelde klachten in de jaren 2016 t/m 2020, m.b.t. militaire vliegvelden (16.408 in totaal), had 52,4% van alle klachten betrekking op vliegbasis Gilze-Rijen!

Bron: het 'jaarrapport meldingen geluidshinder militaire vliegoperaties 2020' d.d. 1 maart 2021

Wat heeft Defensie voorgesteld in het Ontwerp LHB?

- 1. Aantal vliegtuigbewegingen fors laten toenemen:
van nu (gemiddeld 2016 t/m 2020) 31.603 vliegbewegingen
naar 86.840 (incl. NSF =146.987)**
- 2. De nachtstraffactor (=NSF) aanpassen (zie separate sheet)**
- 3. Later vliegen (tot 0.00 uur). Nu mogen oefendoorstarts gemaakt worden tot uiterlijk 22.00 uur**
- 4. KE- vervangen 35 KE door Lden, en daarbij een zwaardere Lden-contour toepassen van 59-63 dB(A)
Schiphol = 55-59 dB(A)**

De WHO-richtlijnen voor omgevingsgeluid

Vliegverkeer	Sterke aanbeveling om geluidniveaus door vliegverkeer te reduceren tot onder 45dB(Lden)
	Sterke aanbeveling om nachtelijke geluidniveaus door vliegverkeer te reduceren tot 40dB(Lden)
	Om gezondheidseffecten te vermijden doet de GDG de sterke aanbeveling dat beleidsmakers maatregelen nemen om bevolkingsgroepen te beschermen tegen blootstelling aan geluidniveaus van vliegverkeer boven de richtlijnen voor de dag en voor de nacht. Voor specifieke interventies raadt de GDG* aan gerichte aanpassingen te doen in de infrastructuur.

Bron:

Artikel 'WHO-richtlijnen voor geluid - Consequenties voor het Nederlandse beleid' uit het tijdschrift 'Geluid' (nummer 3) van september 2020. In dit artikel worden de WHO-richtlijnen voor omgevingsgeluid geduid en de hoofdlijnen van het RIVM-onderzoek toegelicht.

* Guideline Development Groep

Het WHO-geluidsadvies in de praktijk

- Elke 10 dB meer verhoogt de kans op een hartziekte met 4 tot 9%
- Bij 45 Lden bedraagt de ernstige hinder volgens de WHO 10%
- Bij de 20 Ke-zone (= 47 à 48 dB Lden) was bij Alders 10% ernstige hinder reden om geen grootschalige woningbouw te realiseren
- **Officieel mag men Ke en dB Lden niet in elkaar omrekenen. In praktijk is bij een normaal vliegveld 35Ke = 56 à 58 dB Lden en is 20Ke = 47 à 48 dB Lden.**

Publicatie ontwerp Luchthavenbesluit

Publicatie: 25 januari 2018:

**Informatieavond in de Boodschap in Rijen 31 januari 2018:
300 to 400 personen aanwezig**

Aantal zienswijzen: bijna 800 zienswijzen tegen Ontwerp Luchthavenbesluit

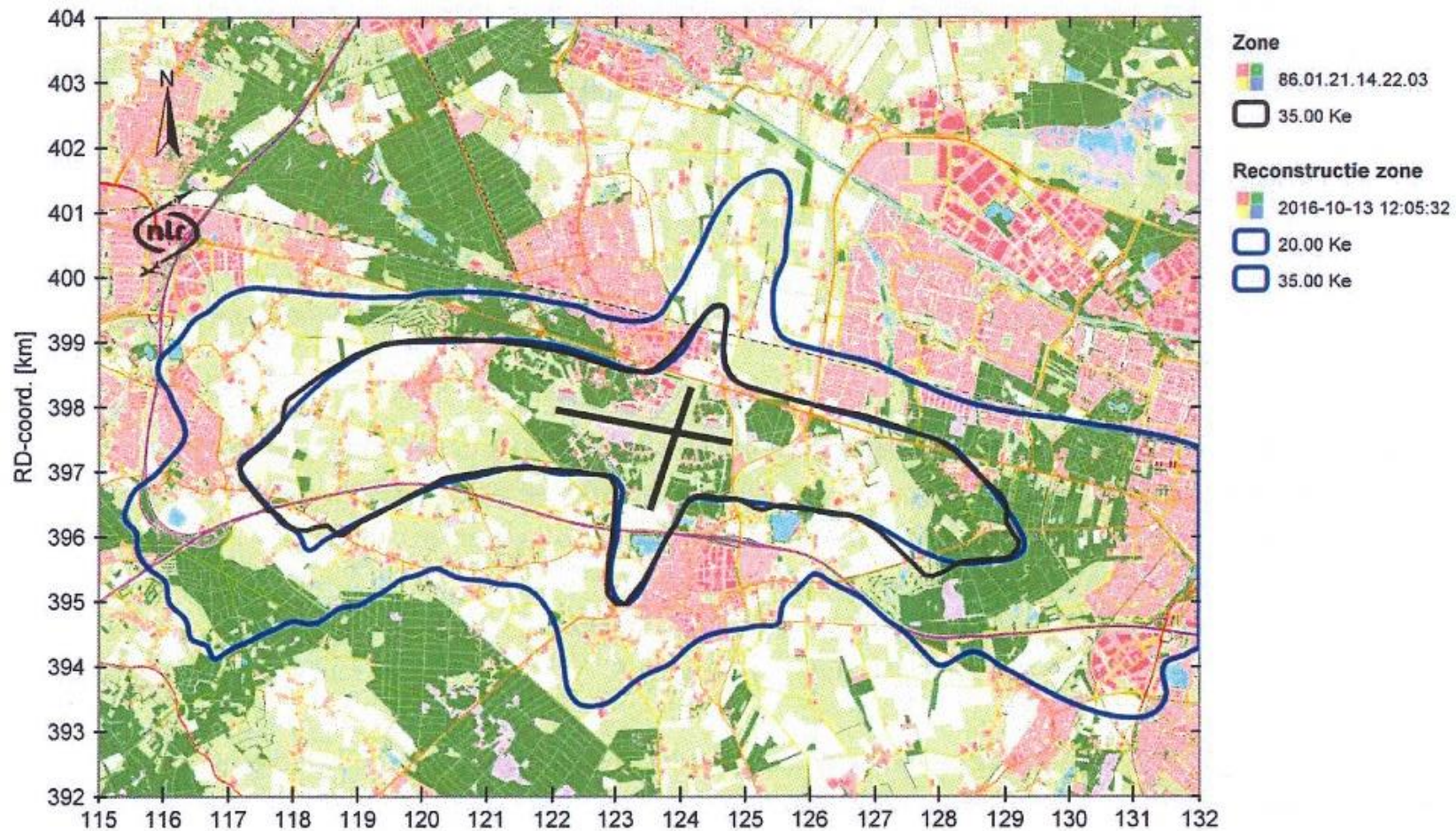
Ondertekening petitie door 734 personen

Aanbieding petitie aan vaste Kamercommissie Defensie op 5 juli 2018

**Bezoek Staatssecretaris aan gemeente Gilze en Rijen:
doet een paar toezeggingen (12 februari 2020)**

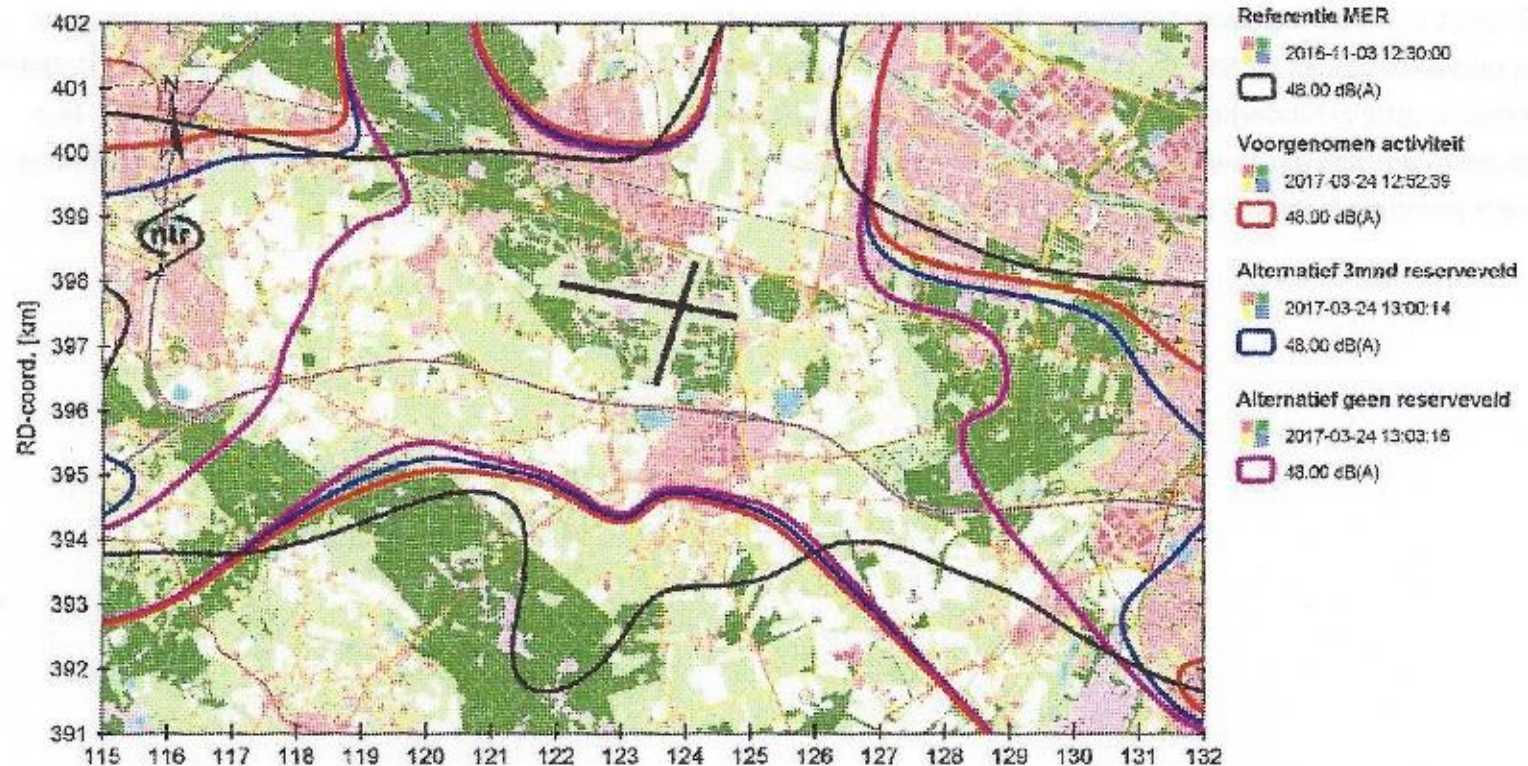

De huidige 20Ke en 35Ke-contour (de referentie MER)

Figuur 5.1: Referentie MER, 20 en 35 Ke contouren

Vergelijking voorgenomen activiteit en alternatieven met de referentie MER (Iden)

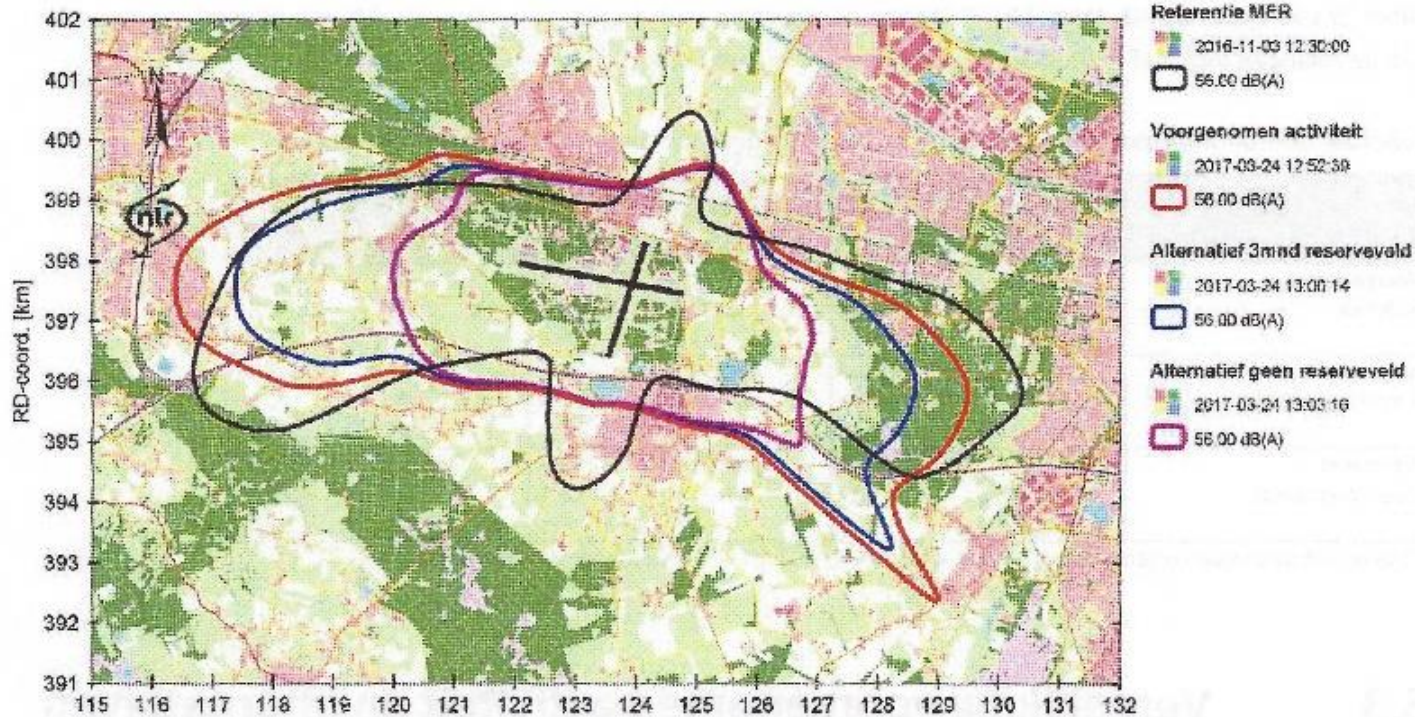

Figuur 6.3: Vergelijking voorgenomen activiteit en alternatieven met referentie MER, 48dB(A) Lden contouren

Conclusie:

Alle kernen van onze gemeente komen binnen de 48 dB(A) Lden contour te liggen; een contour die volgens de WHO nadelige gezondheidseffecten met zich meebrengt.

Vergelijking voorgenomen activiteit en alternatieven met de referentie MER (Lden)

Figuur 6.4: Vergelijking voorgenomen activiteit en alternatieven met referentie MER, 56 dB(A) Lden contouren

Conclusie m.b.t. 56 dB(A) Lden contour (= vergelijkbaar met 35Ke): De gegevens over het aantal woningen, bewoners etc. laten zien dat het aantal woningen, bewoners en de oppervlakte binnen de 56 dB(A) Lden contour bij de voorgenomen activiteit ongunstiger is dan de referentie MER.

Omdat helikopters opereren op een veel lagere vlieghoogte dan jachtvliegtuigen en ook meer blijven in de omgeving van de luchthaven wordt de geluidbelasting over een groter gebied verspreid. Dit verklaart dat de 56 dB(A) Lden contour over grote delen van Gilze, Rijen en Molenschot komt te liggen.

Voorstel Staatssecretaris februari 2020

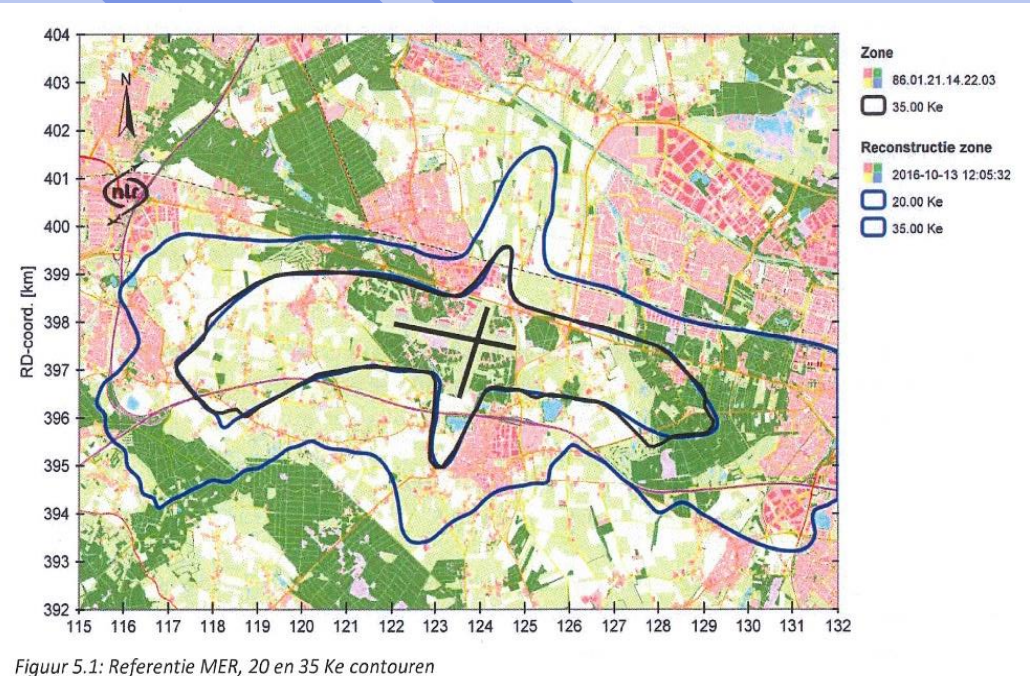
1. Defensie geeft voorrang aan de voorbereiding van het luchthavenbesluit De Peel op zodanige wijze dat de reserveveldfunctie op Gilze-Rijen kan komen te vervallen.
2. Intussen:
  - voortzetting geluidsmetingen
  - uitvoering van bouwkundige maatregelen i.v.m. rattle noise en wordt er gemeten of het gebied waar huizen in aanmerking komen voor maatregelen goed gekozen is.
  - transitie van Ke naar Lden
  - Onderzoek met omwonenden of het systeem van klachtenregistratie en afhandeling goed werkt.
3. Het aantal vliegtuigbewegingen Historische Vlucht wordt verlaagd van 5.000 (in de reactienota) naar maximaal 4.000 per jaar.
4. NH 90 overplaatsen naar andere vliegbasis
5. Er komt één HV-loze zondag per maand.
6. De oefenslope wordt verplaatst naar een locatie meer centraal op het terrein.
7. De returnveldfunctie wordt gehalveerd.

Indicatieve contour van het voorstel van de Staatsecretaris

De blauwe stippellijn geeft de 35 Ke contour aan zonder de reserveveldfunctie jachtvliegtuigen en met 50% returnveldfunctie.

Vergelijking voorstel Staatsecretaris met de referentie MER (Iden)

Figuur 5.1: Referentie MER, 20 en 35 Ke contouren

Conclusies:

- De 35Ke-contour (blauwe stippellijn) komt ter hoogte van Gilze aanzienlijk zuidelijker te liggen (op of over de A58) en uitsluitend door de gekunstelde “inham” rond de oefenslope (links van de Warande) lijkt dit daar niet aan de orde te zijn.
- De consequenties voor Rijen en de Reeshof zijn vanwege de slechte kwaliteit van de kaart niet in te schatten.

Wat wil Defensie met de nachtstraffactor?

Tabel 3: Overzicht van nachtstraffactoren (nsf)

nachtstraffactoren Ke										
Periode etmaal	00 tot 06 uur	06 tot 07 uur	07 tot 08 uur	08 tot 18 uur	18 tot 19 uur	19 tot 20 uur	20 tot 21 uur	21 tot 22 uur	22 tot 23 uur	23 tot 00 uur
nsf	10	8	4	1	2	3	4	6	8	10

De nachtstraffactor wordt in rekening gebracht door het aantal werkelijke vliegtuigbewegingen in een bepaalde periode te vermenigvuldigen met de bij het desbetreffende etmaaldeel behorende nachtstraffactor. Dit betekent dat indien om 23:05 uur één vliegbeweging plaatsvindt, deze als 10 vliegbewegingen in de Ke-berekeningen wordt meegenomen.

De etmaalweegfactoren die bij Lden-berekeningen worden toegepast zijn opgenomen in Tabel 4.

Tabel 4: Overzicht van etmaalweegfactoren

Etmaalperiode	Dag	Avond	Nacht
	07 tot 19 uur	19 tot 23 uur	23 tot 07 uur
Weegfactor	1	3,16	10

Wijziging nachtstraffactor

Bron:

Rapport Geluidbelasting rond militaire luchthaven Gilze-Rijen door vliegverkeer MER luchthaven Gilze-Rijen - december 2017 Pag. 17 en 19

vergelijking op pag. 42

vliegtuigbewegingen

methode	werkelijk aantal	gem. nachtstraffactor	effectief aantal
oud	86.840	1,56	146.987
nieuw	86.840	1,34	124.603

16% lagere straffactor!

Tijdstip	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Oud	10	10	10	10	10	10	8	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	4	6	8	10
Nieuw	10	10	10	10	10	10	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3,16	3,16	3,16	3,16	10

Huidige situatie

Aantal vliegtuigbewegingen excl. NSF: 32.013 (2020)

Aantal klachten in 2020: 2.012 over geluidshinder

Wij hebben geen zicht op de gezondheidsrisico's:

- Geluid
- Fijnstof
- Ultrafijnstof
- Stikstofuitstoot
- Trillingen
- Looduitstoot

vliegbasis Gilze-Rijen
snelweg A58
spoorlijn Breda-Tilburg
rijksweg N282
prov.weg Baarle-Hulten N260
prov.weg O'hout-Rijen N631

-Veiligheidsrisico's (externe veiligheid) is absoluut onderbelicht

(noodlandingen, vliegen met last over gebouwen, gevaarlijke stoffen op vliegbasis)

Wij zijn van mening dat de limiet meer dan bereikt is!

Met andere woorden: het aantal vliegtuigbewegingen kan onmogelijk omhoog. Het maximum is bereikt. Gezien het aantal klachten moet het aantal eerder omlaag!

De aantallen op een rij

Vliegbewegingen van Helikopters Chinooks & overige	<u>Referentie-Mer</u> <u>(nu vergund)</u>	<u>Ontwerp</u> <u>Luchthavenbesluit</u>	<u>Werkelijk</u> <u>aantal in 2019</u>	<u>Werkelijk</u> <u>aantal in 2020</u>	<u>Voorstel</u> <u>Staatssecretaris</u>
Chinooks	0	25.310	10.842	12.356	20.503
Overige helikopters	0	42.550	14.747	18.431	27.833
Totaal helikopterbewegingen	0	67.860	25.589	30.787	48.336
Vliegbewegingen verdeeld over heli's en vliegtuigen	<u>Referentie-Mer</u> <u>(nu vergund)</u>	<u>Ontwerp</u> <u>Luchthavenbesluit</u>	<u>Werkelijk</u> <u>aantal in 2019</u>	<u>Werkelijk</u> <u>aantal in 2020</u>	<u>Voorstel</u> <u>Staatssecretaris</u>
Totaal Helikopters	0	67.860	25.589	30.787	48.336
Vliegtuigen	18.247	18.980	2.894	1.226	9.823
Totaal vliegbewegingen	18.247	86.840	28.483	32.013	58.159

Wat zou ons voorstel kunnen zijn?

---

1. De limiet qua overlast is meer dan bereikt! (zie klachten)
Dat wil zeggen: Het aantal vliegtuigbewegingen moet drastisch omlaag!
Wij stellen voor 25.000 vliegtuigbewegingen.
2. Verwijzend naar “Regeling ter beperking van de geluidshinder door Militaire luchtvaartuigen”: geen oefendoorstarts na 22.00 uur (1 ontheffing van max. 4 weken)
3. Minder vliegtuigbewegingen in de avonduren

Naar verwachting behoeven hierdoor de contouren nergens dichter tegen onze kernen komen te liggen.

Resultaat

**Dit zou naar onze mening een
'gedragen'
Luchthavenbesluit kunnen zijn!**